

Stanisław Noakowski

(ur. 26.03.1867 w Nieszawie, zm. 1.10.1928). Nauki pobierał w latach 1877-1884 w szkole realnej we Włocławku a następnie w Łowiczu. Władysław Noakowski, ojciec Stanisława, rejent okręgu nieszawskiego, w chwilach wolnych od pracy tłumaczył powieści francuskie (z oryginału) i angielskie (z przekładów francuskich), a matka bardzo zajmująco opowiadała. Bouchard Ludwik, nauczyciel rysunku Stanisława Noakowskiego we włocławskiej szkole realnej, był nie tylko malarzem, ale również krytykiem artystycznym i pisarzem o sztuce. Stanisław Noakowski ,który od dzieciństwa namiętnie rysował skrzętnie z tych nauk korzystał. W 1866 r. wyjechał do Petersburga, gdzie w latach 1886-1894 studiował architekturę w Akademii Sztuk Pięknych, którą ukończył z odznaczeniem i wysłany został na okres trzech lat zagranicę, do Francji, Niemiec, Anglii i Włoch. W 1898 r. wrócił do Petersburga, a rok później został powołany na stanowisko kustosa i nauczyciela historii sztuki i kompozycji w szkole sztuki stosowanej Stroganowa w Moskwie(obecnie Moskiewski Państwowy Artystyczno-Przemysłowy Uniwersytet imienia S.G. Stroganowa). W 1906 r. został mianowany profesorem architektury na Wydziale Architektury Moskiewskiej Szkoły Sztuk Pięknych(Moskiewska Uczelnia Malarstwa, Rzeźby i Architektury). W 1914 otrzymał od Petersburskiej Akademii Sztuk Pięknych tytuł akademika, a w 1915 członka rzeczywistego tejże akademii. Na zaproszenie Politechniki Warszawskiej wrócił do Polski w październiku 1918 roku, gdzie wykładał historię sztuki a od 1919 historię architektury i sztuki nowożytnej na Wydziale Architektury. W latach 1920-1921 oraz 1922-1923 był dziekanem tego wydziału. Stanisław Noakowski nie tylko przekazywał słuchaczom swoje głębokie i niepospolite znanstwo stylów architektonicznych, ale jako architekt o niezwyklej wrażliwości na piękno w architekturze oraz fenomenalnej zdolności przenoszenia swych przeżyć architektoniczno-artystycznych w formie rysunkowych fantazji na papier, wykonując tysiące syntetycznych obrazów z tej dziedziny wzbudzał entuzjazm i przeświadczenie o wysokiej godności architekta. W 1923 r. nagrodzony przez Polską Akademię Umiejętności za cykl rysunków z Wawelu. W sposób przystępny podczas licznych odczytów oraz pogadań przekazywał wiedzę o dziejach architektury ilustrując je zwykle rysunkami kredą na tablicy. W 1921 r. wystawił swe prace w Londynie, w latach 1922-1925 w Paryżu, 1924-1928 w Pradze, Wiedniu, Budapeszcie, Londynie i Amsterdamie. W 1924 został kawalerem Krzyża Komandorskiego orderu Odrodzenia Polski. Od tego roku stał się też członkiem rzeczywistym Polskiego Instytutu Sztuk Pięknych w Krakowie. Prace architektoniczne : Kapliczka grobowa rodziny Koczubejów na cmentarzu Nowodziewiczym w Petersburgu (1888), Kapliczka dla serca T. Kościuszki w Rapperswilu (1895), dwa nagrobki w katedrze włocławskiej biskupów: Aleksandra Kazimierza Bereśniewicza i Henryka Piotra Syreńskiego. W 1926 r. profesor Stanisław Noakowski otrzymał nagrodę Prezesa Rady Ministrów za całokształt działalności artystycznej.

Teresa Gumołowska